

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o sudskim vještacima - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 710-06/14-01/01, urbroja: 65-14-03, od 25. travnja 2014. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o sudskim vještacima (predlagateljica: Vesna Škare Ožbolt, zastupnica u Hrvatskom saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog zakona o sudskim vještacima koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vesna Škare Ožbolt, zastupnica u Hrvatskom saboru.

Prijedlogom zakona o sudskim vještacima predlaže se urediti položaj sudskih vještaka u Republici Hrvatskoj te postupak i imenovanje, kao i prava i obveze stalnih sudskih vještaka te njihovo udruživanje u Hrvatsku komoru sudskih vještaka.

Prijedlog zakona materiju sudskih vještaka ne uređuje sustavno niti dosljedno. Područje djelovanja sudskih vještaka, kao i nadzor nad radom sudskih vještaka, nije dosljedno uređen te se ne pravi razlika između dosega poslova sudskih vještaka i sudskih procjenitelja. Naime, Prijedlog zakona propisuje da sudski vještaci obavljaju i poslove procjene nekretnina i stvari, a što prelazi okvire djelatnosti vještaka. Djelatnost procjenitelja trebalo bi urediti sukladno Zakonu o sudovima.

Udruživanje sudskih vještaka u Hrvatsku komoru sudskih vještaka je neodređeno jer Hrvatska komora sudskih vještaka je tijelo s javnim ovlastima, a Zakon ne sadrži poslove koje bi Komora kao tijelo s javnim ovlastima bila dužna obavljati.

Prijedlog zakona ne propisuje odgovornost za obavljanje poslova vještačenja, kako za fizičke osobe koje su imenovane stalnim sudskim vještakom, tako ni za pravne osobe

koje imaju ovlast obavljati poslove vještačenja. Također, nije jasno uređeno imenovanje sudskim vještacima državljana država članica Europske unije i to sudskih vještaka imenovanih u zemlji članici Europske unije, kao i državljana članica Europske unije koji žele biti sudski vještaci u Republici Hrvatskoj.

Zakon o sudovima (Narodne novine, broj 28/2013) djelomično uređuje pitanja koja se odnose na sudske vještake te u odredbi članka 126. stavka 6. propisuje da će se pravilnikom propisati uvjeti i postupak imenovanja stalnih sudskih vještaka te njihova prava i dužnosti.

Stoga je ministar pravosuđa temeljem navedene odredbe donio Pravilnik o stalnim sudskim vještacima (Narodne novine, broj 37/2014) kojim je propisao uvjete za obavljanje poslova stalnih sudskih vještaka i to kako za fizičke osobe tako i za pravne osobe, a posebno za državljane država članica Europske unije i država potpisnica Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru. Posebno je propisano osiguranje od odgovornosti za obavljanje poslova stalnog sudskog vještaka, postupak ponovnog imenovanja stalnih sudskih vještaka, dužnosti i prava stalnih sudskih vještaka, popise stalnih sudskih vještaka i dr.

Prijedlog zakona o sudskim vještacima u velikom dijelu prepisuje odredbe Pravilnika o stalnim sudskim vještacima iz 2008. godine, osim odredbi koje se odnose na osnivanje Hrvatske komore stalnih sudskih vještaka koju uvodi kao organizacioni oblik udruživanja stalnih sudskih vještaka u Republici Hrvatskoj.

Ministarstvo pravosuđa je kod izrade novog Pravilnika o stalnim sudskim vještacima (Narodne novine, broj 37/2014) uvažilo zakonska rješenja i praksu država članica Europske unije glede organiziranja stalnih sudskih vještaka u Komoru odnosno udruge te kao primjer navodi slijedeće:

U Austriji sudski vještaci udruženi su u Udrugu sudskih vještaka koja postoji više od 75 godina s ciljem promicanja interesa sudskih vještaka. Udruga sudskih vještaka Austrije obavlja pregovore s austrijskim vlastima o pitanjima koja se odnose na sudske vještake.

U Sloveniji postoji Udruga sudskih vještaka i sudskih procjenitelja Slovenije građevinske struke u koju se udružuju fizičke i pravne osobe.

Italija i Njemačka imaju više udruga stalnih sudskih vještaka ovisno o područjima vještačenja za pojedine regije odnosno pokrajine. U Njemačkoj postoji Savezna udruga koja objedinjuje sve udruge te su joj temeljni zadaci zastupanje interesa vještaka, razvoj standarda za svaku pojedinu struku kao i promicanje obrazovanja i stručnog usavršavanja sudskih vještaka.

Sudski vještaci u Španjolskoj organizirani su u Udrugu profesionalnih vještaka Kraljevine Španjolske i osnovana je s ciljem da se vještaci udružuju u ovu Udrugu te da bude središte susreta za profesionalce kao i da razvija kontinuiranu obuku vještaka.

U Francuskoj su sudski vještaci organizirani u Federaciju koja je osnivač EuroExpert organizacije. EuroExpert je krovna udruga nacionalnih udruga vještaka država članica Europske unije koju su 1998. godine ustrojile njemačke, francuske i engleske udruge.

U navedenim državama članicama Europske unije nisu doneseni zakoni koji bi posebno uređivali materiju sudskih vještaka već su doneseni podzakonski akti koji uređuju pitanja u svezi sudskih vještaka. S tim u svezi Zakon o sudovima kao zakonsko rješenje također upućuje da se materija sudskih vještaka uređuje pravilnikom odnosno da se sudski vještaci udružuju samostalno u svoje strukovne udruge kroz koje će ostvarivati zaštitu svojih interesa.

Vlada Republike Hrvatske posebno napominje da Prijedlog zakona o sudskim vještacima ne uređuje u potpunosti problematiku stalnih sudskih vještaka i to posebno odredbe koje se odnose na poslove koje bi obavljala Hrvatska komora sudskih vještaka. Ovim Prijedlogom zakona ne pravi se razlika između vještačenja i sudske procjene što u praksi dovodi do dvojbe da li predmet povjeriti vještaku ili procjenitelju. Sukladno Zakonu o sudovima Ministarstvo pravosuđa priprema donošenje i Pravilnika o stalnim sudskim procjeniteljima.

Ovim Prijedlogom zakona ne propisuje se na jasan način razlika odgovornosti i uvjeti obavljanja poslova vještačenja od strane fizičkih osoba u odnosu na pravne osobe. Ova materija nije u Prijedlogu zakona sistematično uređenja već su odredbe izmiješane te se ne poštuje pravno jedinstvo materije u tom smislu. Pojedine odredbe su u normativnom smislu nedorečene, primjerice nejasno je što se razumijeva pod ponašanjem vještaka kada se radi o pravnoj osobi u odnosu na fizičku osobu i uopće koji je doseg ovog pojma te nisu propisani poslovi koje će obavljati Hrvatska komora sudskih vještaka kao tijelo javne vlasti.

Prema Prijedlogu zakona o sudskim vještacima imenovanje sudskih vještaka je u nadležnosti Ministarstva pravosuđa. Time se imenovanje sudskih vještaka izuzima iz nadležnosti sudbene vlasti odnosno iz nadležnosti predsjednika trgovačkog ili županijskog suda kako to sada propisuje Zakon o sudovima.

S obzirom da Zakon o sudovima upućuje da se uvjeti i postupak imenovanja stalnih sudskih vještaka, njihova prava i dužnosti te visina nagrade i naknade troškova za njihov rad uređuje posebnim pravilnikom, donošenje Zakona o sudskim vještacima bilo bi u koliziji sa Zakonom o sudovima te bi zahtijevalo drugačija zakonska rješenja koja bi upućivala na donošenje posebnog zakona.

U članku 2. stavku 2. Prijedloga zakona izričaj nije usklađen sa Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/2000, 73/2000, 114/2001, 79/2006, 141/2006, 146/2008, 38/2009, 153/2009 i 143/2012). Također, u članku 19. stavku 2. Prijedloga zakona trebalo bi dopuniti da se u Dnevnik unosi i osobni identifikacijski broj.

Ovim Prijedlogom zakona propisuje se i prestanak važenja provedbenih propisa donesenih na temelju posebnog zakona. Ovo pitanje nije normativno utemeljeno s obzirom da je važenje tih provedbenih propisa uređeno drugim zakonom.

Na temelju svega naprijed navedenog Vlada Republike Hrvatske smatra da Prijedlog zakona nije podoban za postupak donošenja u Hrvatskome saboru.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Gordanu Klarić, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović